Sosnowiec, dnia 12 września 2016 r.

Synteza recenzji opracowanych przez Ekspertów dokonujących oceny JST w VI edycji Ogólnopolskiego Programu Certyfikacji Gmin, Powiatów i Samorządnych Województw „Samorządowy Lider Edukacji" (2016)

Gmina Lublin

Lublin jest gminą miejską na prawach powiatu, położoną w województwie lubelskim. Funkcję Prezydenta Miasta Lublin pełni dr Krzysztof Żuk. W ramach Programu „Samorządowy Lider Edukacji" JST uzyskuje certyfikat po raz kolejny.

Niniejszy dokument został przygotowany w oparciu o wnioski z postępowania ewaluacyjnego przeprowadzonego w VI edycji Ogólnopolskiego Programu Certyfikacyjnego dla Gmin, Powiatów i Samorządnych Województw „Samorządowy Lider Edukacji" i zawiera szczegółowe uzasadnienie decyzji Komisji Certyfikacyjnej. Dokument ten potwierdza, że w opinii recenzentów zasiadających w komisji certyfikacyjnej Gmina Lublin spełnia większość z następujących kryteriów oceny:

1) w sposób szczególny dba o rozwój szkolnictwa na swoim terenie;

2) uznaje, że rozwój szkolnictwa, edukacji i nauki to świadectwo nowoczesności i wysokich ambicji jednostki samorządu terytorialnego i przekonanie to stara się wcielać w życie;

3) wyróżnia się pod względem inwestycji w oświatę i jej infrastrukturę;

4) w sposób szczególny wspiera rozwój kultury lokalnej, a w szczególności wspiera twórczość kulturalną dzieci i młodzieży;

5) jest organem prowadzącym szkół i placówek oświatowych o szczególnych, znaczących osiągnięciach dydaktycznych, organizatorskich, kulturalnych lub sportowych;

6) jest organem prowadzącym szkół i placówek oświatowych realizujących oryginalne i interesujące programy kształcenia;

7) wspiera innowacje edukacyjne;

8) realizuje samodzielnie lub we współpracy z partnerami społecznymi ciekawe projekty edukacyjne, naukowe lub kulturalne adresowane do młodzieży, studentów, nauczycieli itp.;

9) posiada szczególne osiągnięcia w zakresie wspierania rozwoju naukowego, sportowego i kulturalnego młodzieży;

10) propaguje „dobre praktyki" w dziedzinie nauki, edukacji, zarządzania oświatą i kultury.

Zgodnie z par. 17-18 Regulaminu Programu Certyfikacyjnego dla Gmin, Powiatów i Samorządnych Województw „Samorządowy Lider Edukacji" oceny Gminy Lublin dokonano na podstawie:

1) analizy danych zawartych w raporcie samooceny wypełnionym przez JST i załączonym do dokumentów aplikacyjnych;

2) analizy sprawozdań Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej odnoszących się do wyników nauczania w szkołach, dla których Gmina jest organem prowadzącym;

3) dokumentów strategicznych JST i innych opracowań odnoszących się do polityki oświatowej samorządu oraz stosowanych przez JST modeli i metod zarządzania publicznego;

4) analizy aktów prawa miejscowego oraz aktów prawa wewnętrznego, w tym statutów i regulaminów jednostek organizacyjnych realizujących zadania oświatowe;

5) analizy sprawozdań z realizacji zadań oświatowych;

6) analizy informacji pozyskanych w toku certyfikacji z instytucji nadzoru i kontroli;

7) analizy danych statystycznych odnoszących się m.in. do sytuacji demograficznej JST i sytuacji na lokalnym/regionalnym rynku pracy;

8) analizy informacji pozyskanych od środowisk lokalnych, w tym interesariuszy zewnętrznych szkół i placówek oświatowych;

9) analizy przekazów medialnych;

10) analizy innych informacji publicznych na temat działań Gminy w sferze oświatowej.

Gmina Lublin należy do ścisłego grona najlepszych, najwyżej ocenianych jednostek samorządu terytorialnego we wszystkich dotychczasowych edycjach Programu „Samorządowy Lider Edukacji". Nie inaczej jest również w bieżącej edycji. Wyróżniającą ocenę Komisji Lublin zawdzięcza nowoczesnemu modelowi menedżerskiego kierowania JST i oparciu swojej strategii rozwoju na paradygmatach zarządzania dynamicznego, koncepcji Total Quality Management czy rozwiązań z obszaru zarządzania partycypacyjnego i marketingu partnerskiego. W Gminie Lublin każdy aspekt działalności, również w sferze polityki

oświatowej, jest realizowany z uwzględnieniem spojrzenia projakościowego, a model zarządzania oświatą zbudowany jest na podwalinach podejścia procesowego, systemowego, zakładającego konieczność ciągłego doskonalenia oraz podejmowania decyzji w oparciu o fakty. Lublin, jako lider nowoczesnego zarządzania publicznego, zapewnia równowagę pomiędzy fundamentami menedżerskimi i zdolnością oraz chęcią do podejmowania ryzyka (orientacja na wyniki), a odpowiedzialnością społeczną, racjonalnością obywatelską swoich działań i poszanowaniem dla potrzeb wspólnoty lokalnej. Równowagę tę znakomicie widać w obszarze polityki edukacyjnej, która kreowana jest z jednej strony zgodnie z zasadami i „duchem" właściwym dla orientacji menedżerskiej, ale z drugiej – w sposób znakomicie uwzględniający interes społeczny i wartości kulturowe, nie poddające się weryfikacji i presji ekonomicznej. Strategia edukacyjna ocenianej Gminy zwraca uwagę swoją spójnością, integralnością i nowatorstwem, a nade wszystko – adekwatnością do potrzeb rynku pracy. Oferta kształcenia dostępna mieszkańcom Lublina została skonstruowana w taki sposób, by kształtować najcenniejsze z punktu widzenia współczesnych trendów rozwoju gospodarczego postawy, kompetencje i kwalifikacje, rozwijać zdolności komunikowania się, krytycznego myślenia czy rozwiązywania skomplikowanych problemów o charakterze praktycznym. Wielość interesujących i nowatorskich form dydaktycznych, projektów edukacyjnych i zajęć uzupełniających „standard" kształcenia pozwala kształcić u dzieci, młodzieży i dorosłych kreatywność, przedsiębiorczość i twórcze myślenie, zarządzać projektami oraz – co szczególnie ważne - nabywać zdolność do uczenia się przez całe życie. Wdrażane inicjatywy edukacyjne są nie tylko cenne pod względem merytorycznym, ale również adekwatne wobec wyrażonych oczekiwań w aktualnej rzeczywistości społeczno-gospodarczej, która przez osoby zarządzające lokalną

przestrzenią edukacyjną jest stale monitorowana w celu modernizowania programów, form i zakresów kształcenia, zgodnie z tendencjami zewnętrznymi – przede wszystkim na rynku pracy. Oferta edukacyjna Gminy Lublin została skonstruowana racjonalnie: ma charakter pełny, wszechstronny, cechuje się wysokim poziomem innowacyjnym.

Tworzenie warunków wszechstronnego rozwoju jednostki, począwszy od kształcenia przedszkolnego, został priorytetowo potraktowany przez Gminę Lublin wobec wyzwań, jakie przyniosła reforma dotycząca zmiany wieku szkolnego. Sprawne przeprowadzenie budowy bazy edukacyjnej i zapewnienie warunków do realizacji wychowania przedszkolnego dla większej liczby uprawnionych dzieci poprzez utworzenie oddziałów przedszkolnych w szkołach podstawowych władze Lublina uważają na swój bezsporny sukces. W okresie objętym recertyfikacją powiodło się także utworzenie dodatkowych 100 miejsc w nowym budynku Przedszkola nr 84 oraz stworzenie jak największej liczby oddziałów przedszkolnych w szkołach podstawowych dla dzieci sześcioletnich oraz dzieci pięcioletnich. W szkołach podstawowych utworzono 47 oddziałów przedszkolnych (ponad dwukrotnie więcej niż w roku poprzednim). Dzięki zwiększeniu liczby oddziałów przedszkolnych w szkołach podstawowych dyrektorzy szkół nie tylko stworzyli warunki dla realizacji zadań wychowania przedszkolnego, ale utrzymali także zatrudnienie kadry na poziomie roku ubiegłego. Wzrostowi dostępności miejsc wychowania przedszkolnego towarzyszy stale podnoszący się poziom jakości pracy przedszkoli. Wysiłki władz Lublina w zakresie tworzenia oferty edukacji przedszkolnej stanowią kapitalny przykład efektywności i skuteczności działań, które służą kształtowaniu sfery oświatowej miasta w pełnej zgodzie z potrzebami interesariuszy lokalnych i w odpowiedzi na artykułowane przez nich potrzeby, stale monitorowane i diagnozowane przez JST.

Drugim ważnym obszarem działania było stworzenie kompleksowego systemu programów stypendialnych, wspierających rozwój uzdolnionych uczniów i studentów. Lublin ze względu na kilkudziesięciotysięczną rzeszę studentów jest jednym z najważniejszych ośrodków akademickich w kraju. Przyjęcie i realizacja kompleksowego systemu programów stypendialnych adresowanych do wszystkich typów szkół jest elementem szerszej strategii Gminy Lublin na rzecz rozwoju potencjału naukowo-badawczego miasta i regionu oraz umacniania pozycji Lublina jako silnego ośrodka edukacyjnego, akademickiego i kulturalnego w skali kraju. Włodarze miasta podjętymi działaniami chcą zachęcić najlepszych absolwentów szkół ponadgimnazjalnych do kontynuowania nauki na uczelniach lubelskich, a jednocześnie przyciągnąć na lubelskie uczelnie jak najwięcej laureatów i finalistów olimpiad spoza Lublina. Od bieżącego roku akademickiego w Lublinie wdrażany jest program wspierania laureatów i finalistów olimpiad oraz turniejów stopnia centralnego. Począwszy od roku akademickiego 2015/2016 przyznawana jest im pomoc materialna w formie stypendium naukowego. Działania te dowodzą pełnego zrozumienia przez władze JST roli szkolnictwa wyższego w budowaniu gospodarki wiedzy i znaczenia inwestycji w kapitał intelektualny jako podstawy osiągania przewagi konkurencyjnej na rynku terytorialnym, również w wymiarze gospodarczym (aspekt innowacyjności). Pod względem inwestycji w rozwój szkolnictwa wyższego i kreowanie rozmaitych synergicznych form współdziałania samorządu i instytucji akademickich Lublin od lat należy do ścisłej czołówki polskich miast, co działania podjęte w okresie recertyfikacji tylko potwierdzają i egzemplifikują.

Jednym z priorytetów polityki edukacyjnej prowadzonej przez Lublin od kilku lat jest rozwój szkolnictwa zawodowego dostosowanego do potrzeb i wyzwań współczesnego rynku pracy (na skuteczność

samorządu w tej dziedzinie zwracano uwagę również w poprzednich edycjach Programu „Samorządowy Lider Edukacji”). Modernizacja kształcenia zawodowego w oparciu o rozwój gospodarczy Lublina jest ściśle powiązana z ofertą edukacyjną szkolnictwa wyższego oraz z potrzebami lokalnego rynku pracy dziś i w przyszłości. Zakres tych działań został zapisany w strategii rozwoju Lublina na lata 2013-2020. W ramach sieci szkół zawodowych funkcjonuje obecnie - w 13 zespołach szkół i 3 centrach kształcenia - 16 techników, 7 zasadniczych szkół zawodowych, 3 szkoły policealne dla dorosłych, prowadzące kształcenie w 50 zawodach. Oferta Gminy w tym zakresie jest znakomita i może stanowić wzór do naśladowania dla innych JST. Miasto Lublin stwarza również możliwość kształcenia i zdobycia zawodu oraz określonych umiejętności dla młodzieży o specjalnych potrzebach edukacyjnych. W trzech specjalnych ośrodkach szkolno-wychowawczych funkcjonują 2 technika, 2 zasadnicze szkoły zawodowe, szkoła policealna i szkoła przysposabiającą do pracy, które prowadzą kształcenie w 10 zawodach. Oferta szkolnictwa zawodowego Gminy Lublin ma charakter dynamiczny, co jest w pełni uzasadnione charakterem współczesnej rzeczywistości społeczno-gospodarczej (metafora „turbulentnego otoczenia” i konieczność nabycia umiejętności zarządzania „na krawędzi chaosu”). Co więcej – oferta ta jest dostosowywana również oczekiwań uczniów o specjalnych potrzebach edukacyjnych. Dla przykładu warto wspomnieć, że od roku szkolnego 2015/2016 w Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym dla Dzieci i Młodzieży Niepełnosprawnych im. prof. Zofii Sękowskiej rozpoczęła działalność Szkoła Policealna Specjalna nr 11 dla Uczniów Niesłyszących, Słabo Słyszących, Niewidomych, Słabo Widzących, z Niepełnosprawnością Ruchową, w tym z Afazją, z Autyzmem, z Zespołem Aspergera oraz z Niepełnosprawnościami Sprzężonymi, która kształci w zawodzie technik informatyk. Udany nabór

pozwolił na rozpoczęcie działalności przez Zasadniczą Szkołę Zawodową nr 7, wchodzącą w skład Zespołu Szkół Energetycznych im. prof. Kazimierza Drewnowskiego, w której uczniowie zdobywają zawód elektryka, a także na utworzenie w Zasadniczej Szkole Zawodowej nr 17 przy Zespole Szkół nr 6, klasy w zawodzie ogrodnik, w którym dotychczas nie prowadzono kształcenia. W rekrutacji na rok szkolny 2016/2017 Gmina Lublin wzbogaciło ofertę kształcenia w pięciu nowych zawodach: technik optyk, technik urządzeń dźwigowych, technik przemysłu mody, technik masażysta (w szkole specjalnej) oraz mechanik automatyki przemysłowej i urządzeń precyzyjnych. Wzbogacona i rozszerzona została także oferta kursów zawodowych. W roku szkolnym 2015/2016 prowadzono je w 18 kwalifikacjach, pięć spośród nich (montaż systemów rurociągowych, świadczenie usług pocztowych, finansowych i kurierskich oraz w zakresie obrotu towarowego, obsługa organizacyjna portu lotniczego, rejestracja i obróbka obrazu, sporządzanie potraw i napojów) stanowi nowe kwalifikacje w ofercie. Po raz pierwszy kwalifikacyjne kursy zawodowe otworzył Zespół Szkół nr 5 im. Jana Pawła II.

Zwiększeniu zainteresowania ofertą szkolnictwa zawodowego służyła zorganizowana w marcu 2016 r. w ramach XII Targów Edukacyjnych po raz pierwszy Lubelska Strefa Zawodów – inicjatywa, która – podobnie jak inne projekty w dziedzinie popularyzacji kształcenia zawodowego podejmowane przez lubelski samorząd – zyskuje bardzo wysoką ocenę Recenzentów. W ramach wskazanej inicjatywy szkoły zawodowe miały możliwość zaprezentowania na 17 stoiskach 23 zawodów, tym samym stwarzając uczniom gimnazjów możliwości bezpośredniego poznania środowiska pracy i specyfiki danego zawodu oraz skonfrontowania z nimi swoich predyspozycji i wyobrażeń. Ponadto Wydział Oświaty i Wychowania Urzędu Miasta Lublin kolejny raz organizował konferencję „Szkoła zawodowa - perspektywa i rozwój",

podczas której przedstawiono ofertę edukacyjną dla absolwentów gimnazjów na rok szkolny 2016/2017 (projekt znakomicie oceniony w poprzednich edycjach Programu). Istotnym elementem tegorocznej konferencji było przedstawienie opracowanej przez Urząd Miasta Lublin diagnozy potrzeb i planu rozwoju szkolnictwa zawodowego w Lublinie, możliwości wspierania przedsiębiorczości i szkolnictwa zawodowego w kontekście strategii rozwoju miasta w latach 2013-2020 oraz perspektywy zatrudnienia absolwentów szkół zawodowych na lokalnym rynku pracy.

Budowaniu zaplecza dla działań na rzecz rozwoju szkolnictwa zawodowego służy działalność funkcjonującego od 2015 roku zespołu zadaniowego do spraw szkolnictwa zawodowego w Lublinie, powołanego przy Prezydencie Miasta Lublin. Zespół zrzesza przedstawicieli pracodawców i ich organizacji, szkół zawodowych, urzędów pracy, uczelni wyższych oraz pracowników Urzędu Miasta. Znaczący udział w pracach zespołu znalazła problematyka wykorzystania możliwości stwarzanych dla kształcenia zawodowego i ustawicznego przez Regionalny Program Operacyjny Województwa Lubelskiego oraz wymagania i uwarunkowania aplikowania o fundusze zewnętrzne na rozwój kształcenia zawodowego.

Gmina Lublin jest liderem, w skali ogólnopolskiej, a nawet międzynarodowej, działań służących promocji kształcenia zawodowego, prowadzonych z wykorzystaniem nowoczesnego instrumentarium marketingu oświatowego (w tym marketingu relacyjnego) oraz partycypacyjnego *public relations*. Prowadzone w różnych formach systematycznie działania na rzecz promocji szkolnictwa zawodowego poskutkowały utrzymaniem się tendencji wzrostowej liczby uczniów o 3 proc. w stosunku do ubiegłego roku szkolnego. Jest to potwierdzenie wysokiej jakości kształcenia zawodowego oraz skuteczności działań refutacyjnych i wizerunkowych Gminy. Wysoki poziom kształcenia

zawodowego potwierdzają też sukcesy odnoszone przez lubelskie szkoły zawodowe na forum ogólnopolskim. Od lat w czołówce prestiżowego Ogólnopolskiego Rankingu Techników, organizowanego przez Fundację Edukacyjną „Pespektywy", znajduje się Technikum Elektroniczne im. Obrońców Lublina 1939 roku, wchodzące w skład Zespołu Szkół Elektronicznych. W ostatniej edycji rankingu szkoła zajęła IX miejsce w kraju, ponadto w podrankingu obejmującym egzaminy w poszczególnych zawodach Technikum Mechaniczne, wchodzące w skład Lubelskiego Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego im. Krzysztofa Kamila Baczyńskiego, zajęło I miejsce w zawodzie technik mechatronik. Uczniowie lubelskich szkół zawodowych niejednokrotnie odnosili też sukcesy w ogólnopolskich olimpiadach i konkursach.

Szkoły zawodowe sukcesywnie rozbudowują sieć kontaktów międzynarodowych, co sprzyja budowaniu nowoczesnego kapitału społecznego wśród uczniów, także w wymiarze europejskim. W ramach projektów unijnych organizowane były staże, praktyki i wizyty studyjne, prowadzone we współpracy ze szkołami z Niemiec, Wielkiej Brytanii, Portugalii, Hiszpanii, Francji, Włoch, Finlandii, Czech i Turcji. Podjęto współpracę ze szkołami na Ukrainie, w Mołdawii, Francji, Norwegii, Jordanii i Izraelu oraz w Niemczech, a także z biurem pracy w Niemczech, pomagającym w organizowaniu staży uczniowskich. Zespół Szkół Transportowo-Komunikacyjnych im. Tadeusza Kościuszki odniósł na polu międzynarodowym sukces w dziedzinie pozyskiwania środków, zdobywając (jako jedna z dwunastu szkół technicznych w Polsce) stypendium Fundacji Gene'a Haasa, przyznawane we współpracy z firmą Haas Automation i amerykańskim Narodowym Instytutem Obróbki Metali.

Istotnym wyróżnikiem Lublina na mapie samorządowo-oświatowej Polski jest szczególna dbałość o wyrównywanie szans edukacyjnych

poprzez realizowanie działań na rzecz dzieci i młodzieży ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi oraz trudnościami w nauce. Sieć placówek specjalnych w Gminie Lublin zapewnia możliwość edukacji dzieciom i młodzieży niepełnosprawnej na każdym etapie kształcenia, począwszy od prowadzonych w placówkach lubelskich zajęć wczesnego wspomagania rozwoju dziecka poprzez przedszkola, szkoły podstawowe, gimnazja oraz szkolnictwo ponadgimnazjalne (w tym zawodowe, o czym była już mowa powyżej). Bogata oferta szkół i placówek dostosowana jest do potrzeb każdego ucznia, bez względu na rodzaj dysfunkcji czy też niepełnosprawności. Gmina Lublin jest organem prowadzącym dla czterech specjalnych ośrodków szkolno-wychowawczych oraz Zespołu Szkół nr 4, w których kształci się łącznie 859 uczniów, z tego 257 wychowanków zamieszkuje w specjalnych ośrodkach szkolno-wychowawczych.

W opinii recenzentów inicjatywy te świetnie wpisują się w budowanie spójnej i wyrazistej polityki edukacyjnej, której filarem jest troska o zapewnienie dzieciom i młodzieży najwyższej jakości kształcenia, z uwzględnieniem praktycznych aspektów edukacji oraz tworzenie warunków wszechstronnego rozwoju jednostki każdym w wymiarze. Przykładem są inicjatywy podejmowane w roku szkolnym 2015-2016, mające na celu promocję zdrowia i zdrowego stylu życia oraz ochronę zdrowia w szkołach i placówkach. Gmina Lublin aktywnie włączyło się w realizację projektu koordynowanego przez Ministerstwo Edukacji Narodowej pt. „Szkoła Promująca Zdrowie", którego głównym założeniem jest tworzenie w sposób systematyczny i planowy środowiska społecznego i fizycznego sprzyjającego zdrowiu, dobremu samopoczuciu społeczności szkolnej oraz wspieranie rozwoju kompetencji społeczności szkolnej w zakresie dbałości o zdrowie przez całe życie. W 2015 r. utworzono Miejską Sieć Szkół Promujących Zdrowie Miasta Lublin,

określając jednocześnie kryteria przynależności szkoły lub placówki do miejskiej sieci oraz przyznania Miejskiego Certyfikatu „Szkoła Promująca Zdrowie". Organizacja Miejskiej Sieci Szkół Promujących Zdrowie Miasta Lublin jest jedynym w Polsce przedsięwzięciem realizowanym z inicjatywy własnej gminy, na bazie koncepcji „zewnętrznej”. Aktualnie na różnych etapach realizacji programu znajdują się 62 placówki oświatowe Lublina. W czerwcu br. 33 placówkom zostały nadane pierwsze Miejskie Certyfikaty „Szkoły Promującej Zdrowie".

Samorząd Lublina w sposób systematyczny i innowacyjny podnosi poziom bezpieczeństwa w szkołach i placówkach, dla których jest organem prowadzącym. Wyjątkową w skali kraju inicjatywą był projekt „Bezpieczna szkoła w strefie Schengen", finansowany z Norweskiego Mechanizmu Finansowego 2009- 2014. Projekt był realizowany w okresie od stycznia do kwietnia 2015 r., w partnerstwie Gminy Lublin z Komendą Miejską Policji w Lublinie, Komendą Miejską Państwowej Straży Pożarnej w Lublinie, Nadbużańskim Oddziałem Straży Granicznej - Placówką SG w Lublinie, Strażą Miejską Miasta Lublin oraz przy współpracy Wydziału Oświaty i Wychowania Urzędu Miasta Lublin. Koordynatorem projektu był Wydział Bezpieczeństwa Mieszkańców i Zarządzania Kryzysowego Urzędu Miasta Lublin.

Recenzenci dostrzegają szczególne zaangażowanie gminy i jej władz oświatowych w realizację gminnych, autorskich programów wspierających rozwój umiejętności lingwistycznych uczniów, poprzez finansowanie funkcjonowania w wybranych szkołach oddziałów dwujęzycznych z językiem: francuskim, hiszpańskim, angielskim lub niemieckim oraz klas w ramach programu Międzynarodowej Matury w liceach. Gmina Lublin, jako jedna z niewielu we wschodniej Polsce, od wielu lat wspiera realizację w wybranych szkołach Programu DSD I oraz DSD II (Deutsches Sprachdiplom - dyplom z języka niemieckiego).

Opiekę merytoryczną nad kadrą nauczycielską sprawuje koordynator regionalny dr Andreas Gross (Niemieckie Ministerstwo Oświaty), a nauka j. niemieckiego odbywa się w wymiarze 6 godz. tygodniowo i kończy egzaminem zewnętrznym na poziomie B1, A2 lub C1 (certyfikaty językowe wydawane przez Niemieckie Ministerstwo Oświaty).

Na podniesienie jakości kształcenia i wyrównywanie szans edukacyjnych niebagatelny wpływ wywierają realizowane projekty edukacyjne, w tym projekty autorskie Gminy, wypracowane dzięki kreatywności, pasji i twórczemu podejściu nauczycieli i menedżerów lubelskiej oświaty. W minionej perspektywie finansowej zrealizowano ich ogółem 64 w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki (z czego 15 dużych projektów, obejmujących wsparciem od kilku do kilkudziesięciu placówek, zrealizował Wydział Oświaty i Wychowania, 49 projektów zrealizowały samodzielnie szkoły i placówki oświatowe). Ponadto placówki oświatowe zrealizowały samodzielnie 50 projektów wymiany międzynarodowej. Oprócz tych przedsięwzięć ponad 87 proc. szkół podstawowych było objętych projektem systemowym, którego celem była indywidualizacja procesu nauczania i wychowania klas I-III. W ramach projektu, oprócz szerokiej gamy zajęć dodatkowych wspierających indywidualizację nauczania, doposażono bazę dydaktyczną szkół w pomoce i sprzęty niezbędne do prowadzenia procesu indywidualizacji nauczania.

W liceach ogólnokształcących, dla których Lublin jest organem prowadzącym, realizowane były, w partnerstwie z uczelniami wyższymi, projekty innowacyjne, w ramach których opracowane zostały i pilotażowo wdrażane interdyscyplinarne programy nauczania w zakresie nauk ścisłych i przedsiębiorczości. Na uwagę zasługuje innowacja pedagogiczna „Kreatywnie w przedsiębiorczość", dzięki której szkoły ponadgimnazjalne wzbogaciły swoją ofertę edukacyjną o „Innowacyjny

Program Nauczania Podstaw Przedsiębiorczości" wraz z grą edukacyjną, symulującą proces tworzenia i działania komercyjnych instytutów badawczych. Na szczególną uwagę zasługuje także projekt, który umożliwił nauczycielom przedmiotów przyrodniczych wyjazd na tygodniowe szkolenie w Europejskiej Organizacji Badań Jądrowych CERN w Szwajcarii, gdzie zapoznali się z najnowszymi osiągnięciami nauki oraz nowatorskimi metodami nauczania.

W obecnej perspektywie finansowej na lata 2014-2020 będą kontynuowane działania zmierzające do stałego podnoszenia jakości kształcenia w podległych szkołach i placówkach oświatowych, są też w przygotowaniu kolejne projekty oświatowe, mające na celu zwiększenie współpracy szkół zawodowych z pracodawcami, m.in. poprzez organizację staży, praktyk zawodowych, wizyt studyjnych/warsztatów u pracodawców dla uczniów i nauczycieli kształcenia zawodowego, organizację i przeprowadzenie kursów kwalifikacyjnych, studiów podyplomowych i szkoleń doskonalących dla nauczycieli w zakresie tematyki związanej z nauczanym zawodem, czy wdrożenie nowych, innowacyjnych form nauczania zawodowego poprzez włączenie do procesu nauczania narzędzi TIK, jak np. platformy e-learningowej. Trwają również przygotowania do opracowania projektów mających na celu rozwój współpracy szkół zawodowych z przedsiębiorcami funkcjonującymi w Specjalnych Strefach Ekonomicznych oraz projektów przyczyniających się do rozwoju kształcenia przez całe życie poprzez poszerzenie oferty Kwalifikacyjnych Kursów Zawodowych i Kursów Umiejętności Zawodowych, dostosowanej do potrzeb rynku pracy.

W opinii recenzentów na uwagę zasługuje także aktywność lubelskich przedszkoli na polu innowacji pedagogicznych, rozwijających myślenie logiczno-matematyczne u dzieci. Jedną z nich jest realizowana w przedszkolach koncepcja F. Froebla oraz pedagogika Planu

daltońskiego. Znaczna część placówek posiada certyfikaty i wyposażenie (tzw. dary Froebla), a Przedszkole nr 54, jako pierwsze i jedyne w Polsce, otrzymało Certyfikat Przedszkola Froebiowskiego, natomiast Certyfikaty Grupy Froebiowskiej otrzymały oddziały z: Przedszkola nr 12, Przedszkola nr 13, Przedszkola nr 43, Przedszkola nr 50, Przedszkola nr 74 i Przedszkola nr 76.

Lubelski samorząd podejmuje ponadto szereg interesujących i efektywnych działań w dziedzinie wzmacniania obywatelskiego wymiaru edukacji, wspiera inicjatywy służące rozwojowi samorządności szkolnej, uczestnictwa w kulturze, wychowania w poszanowaniu tradycji regionu oraz szacunku do historii. Wszystko to sprzyja budowaniu nowoczesnego kapitału społecznego, także w wymiarze behawioralnym. Realizowane w tym obszarze projekty czy organizowane wydarzenia stanowią wartościowe uzupełnienie programu edukacyjnego ponad ramy obowiązującej podstawy programowej, a także umożliwiają dodatkową ewaluację osiąganych przez młodzież efektów kształcenia.

Gminie Lublin udaje się budować nowoczesny lokalny system edukacji, dostarczający skutecznej wiedzy i umiejętności, odpowiednich do aktualnych potrzeb społeczności miejscowej oraz kreujący odpowiednie postawy życiowe, zorientowany na tworzenie warunków dla zdobycia wiedzy nowoczesnej, interdyscyplinarnej, przystającej do wymogów współczesności. Istotne znaczenie w procesie edukacyjnym mają również inicjatywy podejmowane na rzecz rozwoju sportu. M.in. w roku szkolnym 2015/201, realizując założenia „Strategii wspierania rozwoju sportu i rekreacji w Lublinie do roku 2015", rozpoczęto proces tworzenia klas profilowanych ze zwiększoną liczbą godzin wychowania fizycznego. W roku szkolnym 2015/2016 w 36 lubelskich placówkach funkcjonowało już 82 klasy profilowane, w ramach których prowadzono szkolenie w 11 dyscyplinach sportowych tj.: koszykówka, piłka siatkowa,

piłka nożna, piłka ręczna, tenis stołowy, kajakarstwo, pływanie, boks, zapasy, lekka atletyka oraz futbol amerykański. Kolejnym przykładem jest trójstronne porozumienie zawarte we wrześniu 2015 roku pomiędzy Gminą Lublin a Związkiem Piłki Ręcznej w Polsce oraz szkołami z terenu Lublina, których przedmiotem jest realizacja zadań związanych ze szkoleniem młodzieży uzdolnionej sportowo w piłce ręcznej. Program realizowany jest w 4 szkołach podstawowych, 2 gimnazjalnych i 1 ponadgimnazjalnej.

Recenzenci stwierdzają, iż samorząd Gminy Lublin podejmuje skuteczne działania w obszarze oświatowym także w zakresie realizacji programów profilaktycznych na różnych poziomach edukacji: szkoły podstawowe, gimnazja, szkoły ponadgimnazjalne, szkoły wyższe, wszechstronnego wspierania rodzin romskich oraz integracji dzieci romskich i polskich czy przygotowania młodzieży do kontaktów międzykulturowych. Dla przykładu - I Liceum Ogólnokształcące im. Stanisława Staszica przygotowuje uczniów do matury międzynarodowej. Matura międzynarodowa (International Baccalaureate (IB) Diploma Programme) to część dwuletniego programu edukacyjnego, uczestniczy w nim 3488 szkół w 125 krajach. Dyplom IB jest honorowany i uznawany za prestiżowy w wielu uczelniach na całym świecie. Matura międzynarodowa jest traktowana jako równorzędny egzamin z angielskimi A-level (m.in. w Oxfordzie, Cambridge).

Aktywna polityka inwestycyjna w obszarze bazy edukacyjnej, sportowej i kulturalnej, innowacyjne działania w zakresie kształtowania oferty edukacyjnej, sukcesywne podnoszenie jej wartości merytorycznej oraz użyteczności rynkowej, jak również racjonalne wykorzystywanie zasobów oświatowych gminy sprawiły, że Lublin już pięciokrotnie został doceniony tytułem Samorządowego Lidera Edukacji, a w roku 2012 także tytułem „Mecenasa Wiedzy" (dla Prezydenta Miasta). Dopełnieniem

zdobytych już laurów będzie uzasadnione ze wszech miar przyznanie Gminie Lublin certyfikatu „Samorządowy Lider Edukacji" w szóstej edycji Programu (2016). Oceniana jednostka realizuje nowoczesną, progresywną, wysoce efektywną i zgodną z najwyższymi standardami jakościowymi politykę edukacyjną. Za jej realizacje odpowiadają najwyższej klasy specjaliści o znaczącym doświadczeniu praktycznym i wyróżniającej się wiedzy merytorycznej, by wspomnieć nazwisko Ewy Dumkiewicz-Sprawki, Dyrektora Wydziału Oświaty i Wychowania Urzędu Miejskiego w Lublinie. Uczniowie lubelskich szkół posiadają dostęp do znakomitej bazy dydaktycznej (na światowym poziomie), uczestniczą w licznych zajęciach dodatkowych, w tym zajęciach praktycznych służących rozwojowi kompetencji zawodowych, biorą udział w rozlicznych formach internalizacji kształcenia, mają zapewnione wszechstronne warunki rozwoju naukowego, społecznego i kulturalnego etc. Kadra pedagogiczna Lublina prowadzi zajęcia z wykorzystaniem nowoczesnych, innowacyjnych metod dydaktycznych oraz unikatowych metod ewaluacji efektów kształcenia, jak również – o czym już była mowa – zapewnia interesariuszom wewnętrznym systemu oświaty możliwość osiągnięcia innowacyjnych efektów kształcenia o wysokim poziomie użyteczności na rynku pracy. W opinii Komisji lubelska oświata jest zarządzania zgodnie z najwyższymi standardami jakościowymi, co w pełni uzasadnia przyznanie Miastu – po raz kolejny – certyfikatu „Samorządowy Lider Edukacji".

Dokument, na podstawie recenzji przygotowanych przez Członków Komisji Certyfikacyjnej, sporządził mgr Przemysław Ruta, Sekretarz Programu „Samorządowy Lider Edukacji". Niniejszy materiał opracowano w celu wykorzystania go w komunikacji marketingowej jednostki samorządu terytorialnego, w związku z przyznaniem Certyfikatu „Samorządowy Lider Edukacji". Materiał może być publikowany m.in. w celu promocji JST, jak również szkół i placówek oświatowych, dla których JST jest organem prowadzącym. Materiał może być również wykorzystywany we wszystkich działaniach JST

ukierunkowanych na podnoszenie jakości lokalnej polityki edukacyjnej jako opis „dobrych praktyk" i rekomendacji sformułowanych przez członków Komisji Certyfikacyjnej.